

הביאני הדרין

גליון 196

מדן רבינו המשגיח שליט"א

גדולה תפילה

ועד לבני הקיבוץ - תשע"ח

ליכנס היא רק בגופו אבל בראייה ובלב הוא השיג את א"י עד הסוף, זה לא רק טובה למשה רבינו, זה גם טוב לא"י ולכל כלל ישראל עי"כ, כי ההשפעה וההתאחדות של ההבנות של משה רבינו בכל ההנהגה של כלל ישראל זה עילוי גדול גם לא"י וגם לכל כלל ישראל. והמעלה הזו הגיע לזה ע"י תפילה. מצד המעשים טובים שלו כשהיו באים לדון אין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו, וכשקבעו גזירה לא ליכנס לא"י זאת אומרת שזה עומד במשקל כנגד כל המעש"ט של משה רבינו, במשקל אל דעות עמד כל המעש"ט של משה רבינו, והעובדה הזו היא אפשר שיהיה בלי לראות בלי להשיג כלום מא"י, וכשמשה רבינו התפלל וביקש זה לא היה לריק, בתפילה הוא השיג את זה.

למדים מזה חז"ל ידיעה, אמר ר"א, כולם צריכים לדעת ידיעה זו, גדולה תפילה, לתפילה יש עוצמה גדולה מאד, יותר מכל מעשים טובים שיכול להיות, יש בכח תפילה - תמיד, כשאדם מכניס את עצמו למסלול של תפילה, הוא פוגע, הוא נפגש, הוא משתמש ומנצל עוצמה כזו גדולה של תפילה. אם הוא זוכה להיות מתפלל שידע שהוא לוקח כזה כח עצום, של גדולה יותר מכל המע"ט, של משה רבינו! והיינו בתפילה של כל א' וא' מאתנו, לא די לומר שתפילת משה רבינו ע"ה היא יותר ממע"ט של משה רבינו, אלא התפילה של כל א' וא' יותר ממע"ט של משה רבינו ע"ה. נורא למתבונן בכך.

כל אחד שניגש לתפילה, אם הוא זוכה ע"י שניגש להיות מתפלל באמת, באיזה כח הוא משתמש - בכח עצום יותר מכל מע"ט של משה רבינו, אפשר לשנות בכח התפילה כל דרכי הנהגה.

מובא בשם הגר"א בנוסח כזה, יש ביטוי בחז"ל שהתפילה נקראת בלשון 'כלה', ומבאר הגר"א לכך התפילה נקראת כלה לפי שבה נכללו כל העניינים שיש בכל המצוות בכלל, יש בתפילה לבדה, כל המעלות שיש בכל המצוות כולם. שבכל מצוה ומצוה הרי יש מעלה נפרדת מיוחדת שהיא מיוחדת בזו, כמו דברי חז"ל שיש רמ"ח מצוות נגד רמ"ח איברים שבאדם, פי' כמו שבכל אבר יש לזה התועלת וצורך בשעור קומה האישי של האדם, כך ברמ"ח מצוות, בשיעור קומה הרוחני של יהודי יש מעלה וצורך בכל מצוה ומצוה, כל מצוה נצרכת מאד לאדם מה שיכול לקיים, אלה המצוות אשר יעשה אותן האדם וחי בהם, על ידם הוא חי כל פרט כל מצוה נצרכת אליו שום

הנוסח וטרם אכלה לדבר וכו', ומבטא בזה שהיה צורך להתפלל פה ולא היתה מיותרת התפילה.

המשגיח ז"ל היה רגיל מהבית מדרש של קלם לומר את הנוסח והעיקרון הזה, שאנו למדים גם מהנהגת אליעזר עבד אברהם, שגם דברים שמוכנים לבוא, שהרצון האלקי הוא שזה יגיע לידי כך, וכבר אפי' מובטחים על כך - בכל זאת יש צורך בתפילה על זה, התפילה על כך לא מיותרת.

בפרשה הקודמת נזכר שאברהם אבינו תיקן תפילה, כשהוא גומר את העקידה הוא מתפלל תפילה, אשר יאמר בהר ה' יראה, ועד היום מתפללים מי שענה לאברהם אבינו בהר המזריה הוא יעננו, התפילה של אברהם אבינו בהר המזריה, אם כי שם אנחנו לא יודעים אם היו מובטחים את ההבטחות שהובטחו לאברהם אחרי התפילה גם בלי התפילה, רואים שיש לתפילה כח שאפשר ליצור על ידי כך, התפילה יוצרת דרכי הנהגה עמוקים שאילו לא היו מתפללים לא היה קיים, והתפילה גם נצרכת בדברים שהובטחו ג"כ, יש צורך להתפלל על כך, ע"כ שזה לא מיותר, זה לא ח"ו בחינת קמחא טחינא, טחינת דבר שבלא"ה טחון, אלא אם רואים מצד א' שבתפילה יש כח יצירה עצום שיכול לחדש חידושי הנהגה מה שבלי התפילה זה לא היה קיים ואעפ"כ גם בדברים שכן הובטחו ונמצאים בלא"ה לכאורה, גם יש צורך בתפילה, הפי' הוא שיש כאן עומק וע"י התפילה זה במהלך הרבה יותר עמוק.

בנמ' בכרכות איתא, אמר ר"א גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, ומאיזה מעשים טובים התפילה היא יותר, לא ממעשים טובים שלך, אלא - שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו ואעפ"כ לא נענה אלא בתפילה. שמשה רבינו התפלל על הכניסה לארץ הקב"ה לא קיבל תפילתו, ומגלים לנו חז"ל שהוא כן קיבל את תפילתו, שנאמר אל תוסף דבר אלי וסמיק ליה עלה ראש הפסגה, בגזירה לא ליכנס היה אפשר ליכלל גם לא לראות את א"י, זה גם רמה של כניסה בראייה, הגזירה כמוסה עד היכן גודל הגזירה, וכשמשה התפלל שרוצה בכל זאת להכנס התפילה שלו הועילה מאד, אומרים לו עלה ראש הפסגה ושא עיניך, ובפ' וזאת הברכה הקב"ה הראה לו כמ"ש באריכות עד הים האחרון, אחז"ל עד 'היום' האחרון, הקב"ה הראה לו בא"י כל ההנהגה של הקב"ה עם כלל ישראל עד היום האחרון, ולזה הגיע משה רבינו ע"י שהתפלל, אז הוקבע שהגזירה לא

כממים למדונו כיצד ליתן יחס לפרשה של אליעזר עבד אברהם, 'יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים'. בפרשה של אליעזר עבד אברהם יש אפשרות ללמוד הרבה מכל פרט והנהגה שלו. ויש פרט בדרכי הנהגה של אליעזר שעבורנו הוא כלל גדול.

כשאליעזר הולך לקבל את השליחות מאברהם אבינו הוא שואל אותו מה יהיה אם לא תאבה האשה ללכת אחרי, אליעזר יודע שהשליחות שניתנה לו היא שליחות גבוהה מאד, כל העתיד של אברהם אבינו ניתן כעת בידו, כל מה שאברהם אבינו התאמץ עד היום בתפילות ומעשים ובחינוך של יצחק הכל כעת עומד על המשקל, על ידי מי שיצחק עומד להמשיך את המשך הדרך של אברהם אבינו, אליעזר יודע מה לפניו ולוקח את הענין ושואל ומה יהיה אם לא, ואברהם מאחל לו שה' אלקי השמים וגו' הוא ישלח מלאכו לפניך, הוא יוליך אותך ותצליח דרכך. הוא מקבל ברכה מאברהם אבינו על הצלחה, וזה ברכה גדולה בודאי.

אליעזר ממשיך בדרך ודרך שהיתה צריכה לקחת כמה ימים הוא הגיע באותו יום, ועומד ליד הבאר לעת צאת השואבות, והדבר הראשון הוא מתפלל להקב"ה, ה' אלקי אדוני אברהם הקרה נא וגו'.

הרי אליעזר יודע שאין ספק שהקב"ה הבטיח לאברהם את בנו יצחק כשהקב"ה כרת ברית עם אברהם ואמר את בריתי אקים את יצחק אזי כלול בזה שיהיה שידוך טוב ובנים אחריו, כי הקב"ה הרי הבטיח עד עולם, לגוי גדול, ובהכרח כלול בזה שליצחק יהיה בת זוג ראויה ויולדו לו ילדים ראויים וכן הלאה. ואם כן סברא גדולה יש בזה שהוא צריך להרגיש שהוא בסך הכל שליח להיכניע ימצי שדרכו יבוא, אך וכי זה עול שמוטל עליו, וכי תלוי בו אם יצליח או לא יצליח, הוא בסך הכל כמעשה קוף בעלמא לכאורה. וכי הוא זה שיכול לבחון מה טוב ומה לא טוב. אלא הקב"ה הבטיח לאברהם ואברהם איחל לו ברכה שתהיה פה הצלחה, א"כ מה יש לו לעמוד ולהתפלל.

ורואים שאצל אליעזר התפילה היתה חשובה, כשהוא מסדר דבריו לפני המחונתנים, הוא משחזר מה שהיה והוא אומר שהוא התפלל, ואומר להם את

מצוה לא מיותרת. לא הרי מצוה זו כהרי מצוה זו, לכל מצוה יש פרט הנצרך שלו.

ויש דבר שהוא כולל את המעלות של כל המצוות כולם, התורה והתפילה. תורה שקולה כנגד כל המצוות, מבאר בזה הגאון כל מה שיש לאדם מכל מצוה אזי כשהאדם לומד הוא מתגדל מת"ת שמקיים בגדלות כזו בשיעור שיש בעצם מכל המצוות כולם. וכמו שהאריך בזה בנפש החיים שע"ד פכ"ט ופ"ל.

וכן מהתפילה, כשהאדם זוכה והוא מתפלל, התפילה כוללת את המעלות שיש אפשרות לאדם לגדול מכל המצוות כולם. והפשט בזה כתוב בהגר"א, בפסוק כתוב ולעבדו בכל לבככם, אומר הספרי ולעבדו זהו תלמוד, עסק התורה היא עבודה שבלב, עוד ביאור בספרי איזהו עבודה שבלב זו תפילה. כי על שני נושאים אלו יש יחס מיוחד המבטאים את צורת האדם, בכל הלב, בכל הנפש, לב של אדם אמרו חז"ל עיי' נפה"ח א' ד' הוא הכפלת כל האדם כולו, בלי הלב שום אבר באדם לא יכול לפעול, והלב לבד ג"כ אין כאן אדם, אבל יש בכל קומת אדם מערכת כפולה פעמיים כל קומת אדם, פעם אחת כל הגוף, ובריכוז - הלב. הלב קשור לכל הגוף, הלב מרגיש את כל הגוף, הלב מפעיל את כל הגוף, כשהלב מרוכז הוא יכול לא להרגיש את כל הגוף, אפשר לנתח גוף האדם והוא לא מרגיש, כשהלב מרוכז.

נמצא שאם רוצים שירגיש, שיראה, שישמע, לא מספיק שהגוף עצמו יהיה עירני, אלא יש צורך שהלב יהיה ביחד, א"כ נמצא כאשר נצטוו האדם להיות מתפלל בכל הלב, לומד בכל הלב, נמצא שלוקחים את האפשרות שכל הקומת אדם הזו היא כעת מרוכזת בהלימוד, בתפילה, הוא כעת יכול לא לשמוע ולא לראות ולא להרגיש, שום דבר לא מטרידו, הוא מרוכז במשהו, הלב נתון למה שהוא עוסק, בתורה, בתפילה.

כך ניתן לנו להבין דברי הגר"א, המעלה של התפילה היא מעלה עליונה, המתפלל ע"י שהוא מתפלל הוא מעלה את כל הרמה האישית שלו, מפני היותו מרוכז אל הלב שלו, הנתון להתעלות להתגדלות, כאשר הינו מתפלל עם כל הלב. אם הוא זוכה להתפלל בכל הלב, זה לא פרט מסויים אלא כל רמ"ח איברים, שבו כל הרמ"ח מצות, כל כחות הסגוליות שיש ברמ"ח מ"ע, זוכה להתעלות ע"י התפילה.

כעת נקבל ביטוי חדש בהגדרה גדולה תפילה יותר ממע"ט, גם דברי הגר"א כלולים אולי בדברי ר"א הללו.

אליעזר עבד אברהם כשמגדיר את התפילה שלו הוא אומר את המילים 'ואני טרם אכלה לדבר אל לבי', המתפלל מה הוא עושה - מדבר אל לבו, בתפילה האדם מדבר אל לבו, מתוך התפילה שהוא מדבר הוא מגדל את הלב, הוא מדבר אל הלב הלב שומע את התפילה והלב כולל הרי את הכל.

בספר ירמיה יש פסוקים כך, 'שמעו את הדבר אשר דבר ה' אליכם בית ישראל, כה אמר ה', אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה! לפני שנלמד דברי מדרש שנאמרו על פסוק הזה נראה דברי מדרש אחרים, במדרש כתוב כך [בפ' העקידה], ר' חפני בר יצחק אמר, כל מה שהיה אבינו אברהם עוקד את יצחק בנו מלמטה,

הבדל בראיה שלו, כל ההבדל כלפי אלה מהצד השני שהם לא רואים את המשגיח מן החלונות, מרחוק נראה לי ה', לי נראה שזה מרחוק, אבל לא כלפי הקב"ה, אני הוי"ה לא שניתני, מצידו לא היה שום שינוי, והראיה - שאתם בני יעקב לא כליתם. מזה תראו שלא היה שינוי, לכם נראה שינויים זהו טענה עליכם אתם רואים עצמכם רחוקים ולא מתקרבים.

לא הניח להם הקב"ה, גם בשפל המצב לא הניח להם כך, הה"ד (ירמיה י) כה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו, מפרש רש"י כשאתם לא תלמדו מדרך הגוים, אז, ומאותות השמים אל תחתו וגו', בית ישראל זה הפצא בפני עצמו, בכס הדבר תלוי אם אתם לא תתייחסו אל עצמכם ח"ו שאתם ככל הגוים, אז אין לכם מה לפחד מאותות השמים. כבר אברהם אביכם בקש לבא לידי מדה זו, א"א סבר שהקב"ה חפץ להתנהג אתו בהנהגה בתוך הטבע, שזה גם הנהגה של הקב"ה, ולא הנחתי אותו, וא"ר לוי עד דסנדלך ברגלך דרוך כוכבא, וכלמי שהוא נתון למטה מהם הוא מתירא מהם אבל את שאת נתון למעלה מהם - דיישם.

מה המדרש מלמד אותנו, הקב"ה חידש לאברהם אבינו שדרכי ההנהגה שלו עם כלל ישראל עד סוף הדורות גם בזמן שפל המצב אין החפץ האלקי שח"ו ישראל יתייחסו למשהו חוץ מאליו יתברך, גם בשפל המצב כשישראל ח"ו הביאו עצמם לידי מדה זו שהקב"ה יסתיר פניו מבית ישראל, זהו עונש אבל לא זה החפץ שכך יתנהגו והם יתייחסו לעצמם כנחותי דרגא, אלא אם הם חושבים על משהו לחשוב מיד לשנות את ההנהגה.

מהר"ש אלקבץ בהקדמה לפירושו על שה"ש אילת אהבים, מבאר קצת מה הביטוי 'עד דסנדלך ברגלך דרוך כוכבא', כשהמלאך עוסק בהשכלת עילתו כשהמלאך עוסק במשהו שמרומם יותר מהמדרגה שלו המלאך נקרא עולה, וכשהמלאך עוסק במה שנמצא מתחתיו במה שעליו הוא מופקד, המלאך נקרא אז יורד, יש אפשרות למלאך להיות עולה כשהמלאך משכיל יותר למעלה הוא נקרא עולה וכשהמלאך משכיל את מה שעושה למטה הוא נקרא יורד, וכן האדם, אומר הקב"ה לאברהם אבינו אתה התפקיד שלך להיות למעלה, כל החומריות שלך, עד דסנדלך ברגלך, הסנדל כמו של נעלך זה ביטוי לגוף כלפי הנשמה, עד דסנדלך ברגלך, גם בזמן שהגוף מאוחד עם הנפש והוא סיבה להתעלות שלך, אצל אדם גדול הגוף לא מצב שהשכל דבק אל הגוף אלא הגוף דבק אל השכל, כשהגוף הוא סבה להתעלות שלך, דרוך כוכבא, כי הכוכבים תפקידם להביט כלפי תושבי העולם, הכוכבים דרכם מלמעלה למטה ואתה דרוך כוכבא למטה למעלה. אז אתה יותר גבוה מהם, אברהם אבינו יכול להיות כאן בכדור, לא חייבים לשים אותו באטמוספירה, כשהוא נמצא כאן למטה הוא יותר גבוה מהכוכבים, נדמה לך שאתה נמוך קומה, אין הדבר כך אלא אתה מעל הכוכבים, הם תפקידם להביט מלמעלה למטה, הם יורדים, ואתה בחפצא אתה עולה. ממילא אתה מתיירא מהם? מי שלמטה מהם מתיירא מהם אבל אתה שלמעלה מהם - דיישם, לפי כמה שאתה תתעלה כך ישתנה המערכת.

מערכת לא קובעת כלום, הקב"ה הוא הקובע, ואתה קשור ישיר להקב"ה אין שום מחיצה

כשאברהם אבינו עסק בעקידת יצחק, [זה היה בקשה של יצחק ולא היה בצווי], כל קשר וסבוב שמסובב על יצחק היה הקב"ה כובש שריהם של עכו"ם מלמעלה, כנגד פעולת העקידה הקב"ה כבש כל שרי מעלה, הם אלו שמופקדים על דרכי הנהגה כולם כבושים וכפותים, ולא עשה, כנראה זה ביטוי שהוא רק קשר אותם, למה, כיון שהפליגו ישראל עצמם בימי ירמיהו כשחטאו אז ועבדו ע"ז והרחיקו עצמם מהקב"ה, אמר להם הקב"ה מה אתם סבורים דאלין כפותייהו קיימין, האם אתם חושבים שהחבלים הקושרים הם עדיין קיימים, שנאמר כי עד סירים סבוכים, שרים סבוכים, סבורים אתם כי עדיין שרי עכו"ם כפותים מלמעלה, אלא כסבאם סבואים אשתרון יתהון כפתיא, התיירו את הכפות, דכתיב אוכלו קש יבש מלא, הותרו אתם הקשרים ואוכלו קש יבש, ומעכשיו הם שולטים בכס כשיכור הזה שמשתגע ומזיק לכל. כ"כ במדרש בפ' העקידה.

נראה עוד דברי מדרש בפ' לך לך כתיב ויוצא אותו החוצה, הקב"ה הוציא את אברהם אבינו החוצה, היכן החוצה, אר"י בשם ר' יוחנן העלה אותו למעלה מכיפת הרקיע, הוא דאמר ליה הבט נא השמימה ואין הבטה אלא מלמעלה למטה, רבנן אמרי נביא את ואין את אסטרונוג, שנא' עתה השב אשת האישי כי נביא הוא והתפלל בערך וחיה, רואים כאן שנביא תפקידו להתפלל. יש בתוס' רבינו פרץ בתחילת ב"ק ביטוי 'דברי קבלה' אומר ר"פ מה הביטוי דברי 'קבלה', ומפרש שכשהנביאים היו מקבלים נבואות קשות הם היו מתפללים להקב"ה, מלשון קובלנה, קובל, התפילה ברמה של מלחמה, הוא קובל לעומת הנבואה שכעת קיבל, עד כדי כך שלדברי נביא קוראים דברי קובל, דברים שדיבר האדם הקובל. זה תפקיד של נביא.

ממשיך בעל המדרש, ועתה השב אשת האישי כי נביא הוא, בימי ירמיה בקשו ישראל לבא לידי מדה זו, בקשו ישראל להיות במדת האיסטרונוגיה, למה ביקשו כן, מה נתחדש אז שרצו את זה, כמו שלמדנו שהרי גילו להם שעד כעת היו שרי עכו"ם כפותים ומכאן ואילך שרי עכו"ם לא כפותים, התיירו את הקשרים, סברו ישראל שכעת האומה הישראלית ברמה כמו כל האומות ואין להם קשר מיוחד אל הקב"ה אלא ככל האומות ח"ו, אם יראו בכוכבים כך וכך יש להתייחס לכך, ולא הניח להם הקב"ה, הקב"ה לא הניח להם גם במצב השפל שלהם שהפליגו עצמן מהקב"ה אבל לא נעשו לחפצא אחרת, התרחקו והתיירו את הקשרים של העכו"ם, אבל כדי לדעת מה דרכי ההנהגה של האומה הישראלית זה נשאר ברמה ישירה עם הקב"ה בין לטוב בין למוטב.

ח"ו כשהקב"ה מסתיר פניו מבית ישראל וכאילו מתנהג אתם בדרכי הטבע, זה הרי בעצם, כל משכיל מתבונן יבין שזה לא טבעי כי הרי האומה היא לא טבעית, ולכן זוהי דרך הנהגה כלפי חוץ, הדבר נראה כאילו מתנהגים אתם כמו אחרים, אבל מאחר שהקשר נשאר ישיר עם הקב"ה רק יש עונש שהדברים נראים הסתרת פנים, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים, זה שעומד מאחורי הכותל, הנה זה עומד אחר כתלניו, כלפיו הוא רואה אותו דבר כמו אם אין כותל, כלפי מי הכותל הועיל, כלפי מי שעומד וצריך לראות מי מציץ, כלפיו הכותל הועיל והוא לא רואה מי מציץ מאחורי הכותל, אבל כלפי זה שעומד מאחורי הכותל הוא רואה באותה רמה, אין

שמפרידה בינך להקב"ה, הכוכב או השר והמלאך כולם לא שולטים עליך, הקב"ה הוא יחיד ומיוחד ששולט על כלל ישראל. הוא לא נתן את כלל ישראל לשר, שוטר או מושל, גם אם הוא פתח את הקשרים של השרים, זה עונש, אבל לא בגדר שינוי הנהגה לכלל ישראל. וממילא תמיד יש אפשרות לכלל ישראל להפנות את הפנים להקב"ה. מיד אח"כ אומרים במדרש כך, ר' יודן בשם ר"א אמר שלשה דברים מבטלים גזירות רעות ואלו הם תפלה וצדקה ותשובה ושלשתן נאמרו בפסוק אחד, הה"ד (ד"ה ב ז) ויכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם ויתפללו זו תפלה ויבקשו פני הרי צדקה כמד"א (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך וישבו מדרכם הרעה זו תשובה ואח"כ (ד"ה ב ז) ואסלח לחטאם וארפא את ארצם.

נחזור למה שדיברנו תחילה, המשגיח ז"ל לימד אותנו, כך בדברי חז"ל אנו לומדים, כך רואים מפסוקים מפורשים, אפילו דברים שמוכנים לכלל ישראל, והקב"ה חפץ לתת אותם, וכל המטרה מעיקרה עומדת על כך, וכנ"ל בענין אאע"ה, הקב"ה כבר גילה לאברהם אבינו עד סוף כל הדורות, ובכל זאת כשעוסקים עוד בשידוך של יצחק אבינו עוד זקוקים להתפלל שיצליחו. הרי הכל כבר גלוי ונמצא ומה חסר, וכי אין דרך להקב"ה להביא את זה, אלא הקב"ה חפץ שלבני אדם יהיה כביכול שותפות בכל הנהגתו, שהם יזכו ע"י מעשיהם, היינו תפלתם, שכל מדרגה ומדרגה שכלל ישראל זוכה לו זה לא מתנה אלא יהיה מי שקנה את זה. והתפילה זה היא הזדמנות גדולה מאד, גדולה תפילה, הקב"ה חידש שיש אפשרות לאדם להתפלל אליו, לקנות את המדרגה העתידה ע"י תפילה. מה שבכל הדורות כולם התפללו על הגאולה העתידה על ביאת משיח בנין המקדש, צמיחת קרן דוד, וכי אותם ששפכו דמעות והתענו על כך היה לריק ח"ו, הם הפסידו מזה משהו, בדיוק להיפך התפילה העלתה אותם גידלה אותם והכל יראה בבוא כל המדרגות כולם יראו, כמה ובאיזו רמה תהיה הגאולה - באותה רמה שהתפללו עליה, ומי יזכה - אלה שבגללם הגאולה מגיעה. אלה שעל ידם הקב"ה השתמש בתפילה ברצונו הגדול.

נראה עד כמה גדול כוחה של תפילה, לא די שמתפללים אל הקב"ה על צורך שהוא, גם מתפללים שהתפילה תשמע, אפילו כדי שהקב"ה יקבל את התפילה מתפללים על זה גופא, מתפללים שהתפילה תתקבל ברצון, הכל בתוך התפילה גם לזה צריך תפילה, ולכא' הרי יש כבר את החידוש של תפילה ומזה גופא שיש אפשרות להתפלל כלול בזה שהתפילה מתקבלת, אך לא, הקב"ה חפץ שמה שהוא מקבל את התפילה תהיה תפילה על זה גופא. מסיימים את התפילה 'יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך'. כאילו כדי שעל כל מדרגה ומדרגה שהקב"ה יוצר מכך את כל הטוב יהיה שותפות לכל אחד ואחד.

במדרש פפרשת ויחי איתא, על הפסוק 'לישועתך קיויתי ה'', 'הכל בקווי', כל מדרגה ומדרגה שאדם זקוק לה הוא זקוק לקוות אל הקב"ה, הוא מתפלל והתפילה היא לא רק דברים שבפה, הוא מקוה בלבו. מוזכר שם יסורים בקווי, אף אורח משפטיך קוינוך אלו יסורים. קדושת השם בקווי, שיתקדש שם שמים צריך שבני אדם יקוו לכך, ירצו כך, לשמך זה קדושת השם, ולזכרך זה זכות אבות, כדי שהקב"ה יזכור זכות אבות צריכים להתפלל על כך. תאות נפש - תאוותו של עולם הבא, עוה"ב הרי זה מתוך המעשים של האדם, זה בלא"ה נמצא, אך לא, גם לזה יש צורך בקווי ובתפילה. חנינה בקווי, הקב"ה נותן מתנת חיים מתוך קווי, יש להתפלל על מתנת חיים, ה' חננו לך קוינו, סליחה בקווי, כי עמך הסליחה, מה כתיב בתריה קויתי ה'.

אנחנו צריכים להרגיש את עצמינו בני אברהם יצחק ויעקב, עד דסנדלך ברגלך דרוך כוכביא, הקשר שלנו הוא ישיר עם הקב"ה, הקב"ה נתן לנו תורה ותפילה, מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה, הלב הרגשות של האדם צריכים להיות נתונים בתורה ובתפילה, מתוך כך נזכה הרבה.

ברכות מאלופות לראש ידידנו עוז רב פעלים לתורה ולתעודה רודף צדקה וחסד בכל לב, עושה ומעשה להחזקת הישיבה הקד' ומוסדותיה, מתמסר בכל מאודו בכל עת ובכל שעה לשקוד על תקנת צרכי בני הישיבה הק' וקהילת האברכים שעל ידה בטובת עין מאור פנים ורוחב לב, עוסק בצרכי ציבור באמונה והברכה שורה במעשי ידיו, להשכיל להיטיב לתועלת הכלל והפרט

ה"ה הר"ר דוד יעקב בירנבוים שליט"א

מנהל הישיבה"ק ויו"ר איגוד המוסדות התורניים בחדרה ומנב"ת רעייתו תחי' העומדת לימינו בכל מפעלותיו הברוכים

לרגל השמחה בנישואי בנם מבחירי הישיבה"ק שוקד על התורה באהבה ויראתו קודמת לחכמתו

הבה"ח החתן **איתמר זאב בירנבוים** נ"י [מחזור כח]

עב"ג למשפ' בראונשטיין מעיה"ק ירושלים תובב"א

יה"ר שיעלה הזווג יפה ויבנו ביתם על אדני התורה והיראה לתפארת בית ישראל, וירו והורים רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח עדי עד

ברכת מזל טוב

לבני הישיבה"ק

שבאו בברית האירוסין בשעטו"מ

הבה"ה דוד שמעון נאור[כט]

עב"ג למשפ' ויסברג ירושלים

הבה"ה משה חיים קצנבלוגן [כט]

עב"ג למשפ' וינר בני ברק

הבה"ה אברהם בהרן [ל]

עב"ג למשפ' אלישיב ירושלים

הבה"ה מאיר אלכסנדר הנפלינג [ל]

עב"ג למשפ' אנגל מודיעין עילית

בוגר הישיבה הבה"ה דוד מוצרי [ל]

עב"ג למשפ' עדס ירושלים

הבה"ה שמואל אורדנטליך [לא]

עב"ג למשפ' שטרן בני ברק

הבה"ה חיים יונתן צרף [לא]

עב"ג למשפ' בן ציון בני ברק

הבה"ה שמעון מאיר קונצקי [לא]

עב"ג למשפ' ריזי בני ברק

הבה"ה רפאל גוטסגנדה [לא]

בן מוריטו הגאון ר' שלמה דב גוטסגנדה שליט"א

עב"ג למשפ' רוטנברג רמ"ש ירושלים

הבה"ה יצחק סובובסקי [לא]

עב"ג למשפ' ידיד הישיבה רבי רן גורית, חדרה

הבה"ה יעקב זלמן י. ובר [לב]

עב"ג למשפ' שלזינגר ירושלים

בברכה נאמנה

שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

דורות ישרים מבורכים עדי עד

ניתן לעדכן שמחות

בקו הבוגרים: 08-9747479

או במייל: 0539747@gmail.com

הגאון דבי מדדכי גוטסגנדה שליט"א

דבר שאינו מתכוין - במלאכות בשביעית

השלכת גרעינים. שפיכת מים. שטיפת רצפות. מזגן המטפטף

מי שטיפת הרצפות

ולענין מי שטיפת הרצפות, יש שר"ל שאין לחוש אם יוצאים המים לגינה ולצמחים, כיון שאין כונתו לכך, והוי כמינכר שאין כונתו לכך. [-] כיון שכ"ה דרך בנ"א שאין משקים בכך]. ובשם הגריש"א זצ"ל (ועוד) כ' לאיסור, - ועכ"פ משום דניח"ל. [-] אבל בחצר שאינה זרועה, אפי' יש בה עשבי בר, אם לא מעונינים בהם כלל, ומדי פעם עוקרים אותם, מותר כיון דלא ניח"ל. - גם י"ל דבזה טפי מינכר שאין כונתו לכך. ועי' לעיל מד' החזו"א].

גם יש שכ' לאסור משום דל"ח שניכר שאין כונתו - גם - להשקאה. [אא"כ נתן חומרי ניקוי במים, המזיקים לצמחים]. [והגר"ש ואזנר זצ"ל כתב: לעשות פעולה שלא ילכו המים ישר על הזרעים. אך לענין תליית כביסה רטובה, א"צ להחמיר].

[ומ"מ העירו דבנשפכים לחצר חבירו, י"ל דהוי כניכר שאין כונתו לכך. ואמנם מצינו כן בכ"מ במשניות דבשל חבירו ואינו מתכוין, מותר. ואולי ביודעים שהוא של חבירו].

מזגן המטפטף

ואמנם לענין מזגן המטפטף לגינה, ואין כונתו להשקאה, [ועכ"פ בדלא ניח"ל], הרי שפיר גם ניכר טפי שאין כונתו להשקאה, ומותר. [וכשלא קשרו את הצנינור לעץ כדי להשקותו].

ובשם הגריש"א זצ"ל מובא להחמיר גם בזה. [ובס' משמה"ש כ' דמדמינא זהו קיל טפי מהנ"ל, בפרט דרק נגרם אח"כ מהפעלת המזגן. וכ"כ בשם הגריש"א זצ"ל].

לרוק ע"ג צמחים

הנה לענין שבת, כתב בשביתת השבת (זורע סק"א) דיש להחמיר שלא לרוק ע"ג זרעים, דלא נזכר ששורף הזרעים כמ"ר. ומ"מ לענין שביעית, י"ל דאין לחוש כלל, כיון דהוי אינו מתכוין, וגם מינכר שאין כונתו לכך, [ודאינו נראה כמעשה השקאה כלל]. וק"ל.

* * *

וביותר דנו עוד בהרבה גווני דאינו מתכוין, כגון לענין זמירה בקציצת ענפים [לסכך וכדו'] שלא לצורך האילן, וניכוש עשבים מחשש שריפה או נחשים, חפירת בור לצורך בניית סוכה. סתימת בור בחצר וגינה כדי למנוע היזק. הסרת גג הסוכה מע"ג צמחים, וכן פתיחת חלון, כשאינו מתכוין לצורך הצמחים. ולענין העברת עציץ [שבבית] ממקום למקום. ואכהמ"ל בכ"ז.

הביאני חדריו

וי"ל ע"י חבר תלמידים חניכי הישיבה הקדושה.

הדברים המובאים בגליון בדרך כלל, הינם מכתבי תלמידים וכד' ולא עברו את שבט ביקורתם של רבותינו שליט"א.

הגליון נועד בעיקר עבור בני הישיבה לדורותיה, החפצים להמשיך להתחנך ולהתעלות כבימי קדם לאורה ובדרכה של הישיבה"ק.

לקבלת הגליון ולהערות והארות

0539747@gmail.com | 08-9747479 שלוחה 4

הקדמה

הנה גם לענין איסורי מלאכה בשביעית קיי"ל דאף בדבר שאינו מתכוין, מ"מ אם הוי פסיק רישיה אסור, [ולדעת התוס' בכ"ד היינו מדאורייתא, ודעת החזו"א (סי' יח סק"ו וסי' יט סק"ב) דאינו מתכוין במלאכות שביעית איסורו רק מדרבנן]. ומ"מ אם גם ניכר שאינו מתכוין, מותר, [והחזו"א נסתפק דאפשר דדוקא כשגם לא ניחא ליה, דהיינו דלא איכפ"ל].

ובמקור הדברים האריכו בזה מכמה סוגיות, וביותר המקור המפול' לזה בירושלמי וברמב"ם (פ"א הי"ז) לענין המלקט עצים מתוך שדהו, דאם בהמתו מוכחת עליו - שמלקט לצורך אכילתה, או כירתו מוכחת עליו - שמלקט לצורך הסקת הכירה, מותר ללקט הכל, ואפילו העצים הדקים, ואף דמ"מ מהני גם לתיקון השדה. והיינו כיון דמ"מ אינו מתכוין לכך, וגם ניכר שאין כונתו לכך, מותר.

[והעירו בענין זה, דלדעת הסוב' דבשביעית מלבד איסור מלאכה אנברא, גם מצווה על "שביתת שדהו" בשביעית, וביותר לדעת המנ"ח (מצוה רחצ) דאסור אף בנעשה מאליו, [ועי' דעת החזו"א סי' יז ס"ק כה], א"כ מה שייך בזה כלל קולא באינו מתכוין, הא מ"מ הוי ביטול "שביתת הארץ", ואכהמ"ל].

*

והנה העירו לדון להלכה בכמה גווני המצויים דאינו מתכוין, וגם לא ניח"ל [דהיינו דלא איכפ"ל כלל], ופעמים דגם ניכר שאין מתכוין. [ועוד דנו אם בעי' דוקא דמצ"ע המעשה עתה מינכר שאינו מתכוין, או דמהני גם בדהוי פעולה שבעלמא דרך לעשותה גם לצורך אחר גרידא]. וכדיבתאר.

השלכת גרעינים

הנה מצינו לענין שבת (סי' שלו ס"ד), דיש להיזהר מלהשליך זרעים במקום לח דפס"ר שיצמחו, [לאפוקי כגון בזורק במקום דריסת בנ"א ע"ש].

ומובא בשם החזו"א שנוזהר כן גם בשביעית, מלזרוק גרעיני פרי במקום שיכול להשריש ולצמוח. - וצ"ב דהא אינו מתכוין. ואפשר טעמו היה משום דמ"מ לא מינכר כ"כ שאינו מתכוין [גם' לזריעה]. - או דאולי חשש דניח"ל. [ובעיקר הדבר עי' בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סי' קפ, א) מ"ש בזה].

שפיכת מים

עוד מצינו לענין שבת (שם ס"ג), דהאוכלים בגנות, אסורים ליטול ידיהם על העשבים, כיון שמשקים אותם, ואע"פ שאינם מכוונים, פס"ר הוא. [ואם אוכל בגינה שאינה שלו ולא של אוהבו [או גינה ציבורית, דניח"ל], יש מתירים כיון דהוי פס"ר דלא ניח"ל, והרבה פוסקים אוסרין גם בפס"ר דלא ניח"ל [כמב' בסוס"י שכ]. כ"ה במשנ"ב שם ס"ק כז]. וע"ש לענין הטלת מ"ר ושפיכת משקים המזיקים לצמחים.

וכמו"כ כתבו לענין שביעית, דאין ליטול ידיו בגינה, במקום שיכול להצמיח, ואף שאינו מתכוין להשקאה, [ובפרט בדניח"ל]. - ומשום דל"ח שניכר שאין כונתו ג'ם' להשקאה. ועיין. - ומיהו צ"ע דהא מ"מ בנט"י דיו מוכיחות עליו, וכבהמתו מוכחת עליו הנ"ל דמותר בשביעית. ועיין.

וכן החמיר החזו"א גם לענין צנור הברז שיצא מביתו וסופו יצא לחוץ למקום צמחים (-ואפי' שהיו פרחי בר שצמחו מעצמן), וצויה בשמיטה לפנותו למקום שאינו צומח. - ואולי דג"ל ל"ח דמינכר שאין כונתו להשקאה, [וע"כ החמיר אף בדלא ניח"ל]. ועיין.